

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Elina Myllymäki

YRITYKSEN KASVUN VAIKUTUS KANNATTAVUUTEEN

Case: Rakennusten kuntotutkimuksia tekevä yritys

Liiketalous
2022

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalous

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Elina Myllymäki
Opinnäytetyön nimi	Yrityksen kasvun vaikutus kannattavuuteen. Case: Kuntotutkimusalan yritys
Vuosi	2022
Kieli	suomi
Sivumäärä	44
Ohjaaja	Harri Lehtimäki

Tämän tutkimuksen tarkoitus oli tehdä taloudellinen analyysi yritykselle, joka erikoistuu erilaisten rakennusten ja rakenteiden tutkimukseen. Tavoitteena oli saada selville, miten yrityksen kasvu mitattuna työntekijämäärän nousulla ja uusien toimipisteiden avaamisella on vaikuttanut yrityksen talouteen ja miten yritys on tähän sopeutunut. Työn taustana toimi nykykehitys, jossa monet yritykset hakevat isollakin riskillä nopeaa kasvua. Tutkimuskysymykset olivat seuraavat: miten laajentuminen on vaikuttanut kohdeyrityksen kannattavuuteen sekä millainen asema yrityksellä on verrattuna muihin saman toimialan saman kokoluokan yrityksiin?

Arkaluontoisen materiaalin vuoksi yrityksen nimeä ei paljasteta työssä, vaan sitä kutsutaan nimellä kohdeyritys.

Tutkimuksen teoriaosuudessa käsiteltiin tyypillisiä taloudellisia tunnuslukuja ja tutkimusmenetelmänä käytettiin määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusta. Tämän jälkeen analyysi kohdeyrityksen tunnusluvuista tehtiin käyttäen tilinpäätöstietoja kohdeyrityksen kasvuvuosilta. Tietoa verrattiin vastaaviin yrityksiin, jotta saatiin selkeä kuva kohdeyrityksen taloudellisesta tilanteesta verrattuna muihin saman kaltaisiin yrityksiin. Kohdeyrityksen tiedot saatiin suoraan kohdeyrityksen tilinpäätöksistä ja vertailuun valittujen, saman alan yritysten tiedot haettiin Voitto+ -tietokannasta.

Analyysin perusteella erityisesti vuosi 2018 oli kohdeyritykselle lukemien valossa vaikea. Tähän vuoteen keskittyi suurin kasvu ja seuraavina vuosina yrityksen tunnuslukemat parantuivatkin selvästi, kun kasvuvauhti tasaantui. Kohdeyrityksen kasvu on ollut vertailujaksolla hyvin johdettua ja yritys on selviytynyt yleisistä nopeaan kasvuun liittyvistä ongelmista. Tunuslukujen kehityssuunta oli vuoden 2018 jälkeen oikeanlainen, lukujen parantuessa huomattavasti vuosien saatossa.

Avainsanat tilinpäätös, kasvu, tunnusluku, tilinpäätösanalyysi, tuloslaskelma

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Liiketalous

ABSTRACT

Author Elina Myllymäki
Title How the Growth of the Company Affects its Viability
Case: Repair of Motor Vehicles, Company X
Year 2022
Language Finnish
Pages 44
Name of Supervisor Harri Lehtimäki

The objective of this study was to accomplish a financial analysis for a company which specializes in the research of different structures and buildings. The aim was to discover how the growth of the company, measured in the number of employees and opened new offices, has affected the finances of the company and how the company has adapted to this. The background was the current trend, where many companies aim at fast growth, even with major risk. The research questions were the following: How has growth affected the viability of the company and how is the situation of the company compared to similar companies in the same size class? Because it was decided that the information is sensitive, the analyzed company will be referred to as company X.

The theoretical section of the study went through the common financial concepts, such as financial statements and income statements. Extensive literature was used as references. The research method was quantitative research. After this, a data analysis was done for the chosen financial concepts, using the data from various financial statements from company X during the company's growth phase. The data was then compared to that of equivalent companies to gain a clear picture of the financial situation of company X considering similar companies. The data for company X was compiled directly from their financial statements and the data from the companies chosen for comparison was gotten from Voitto+ database.

According to the analysis of the financial statements, especially year 2018 was difficult for company X. This was the year major growth was focused on, and in the following years, when the growth steadied, also the numbers got better. Considering the data of company X, and its comparison to other similar companies, the study can conclude that the growth company X has gone through in recent years has been well managed and the company has recovered from the natural problems usually associated with fast growth. The trend with the data was positive after the year 2018, with the figures getting significantly better.

Keywords financial statement, financial statement analysis, growth, income statement, financial ratio

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	7
2	HOME- JA KUNTOTUTKIMUSALAN ERITYISPIIRTEITÄ.....	10
3	TILINPÄÄTÖS.....	12
	3.1 TULOSLASKELMA	13
	3.2 TASE	14
	3.2.1 VASTAAVAA	14
	3.2.2 VASTATTAVAA.....	14
	3.3 LIITETIEDOT	15
	3.4 RAHOITUSLASKELMA.....	15
4	YRITYKSEN LAAJENTUMINEN	17
5	TUNNUSLUKUANALYYSI	19
	5.1 TULOSLASKELMAN JA TASEEN OIKAISEMINEN	19
6	TUNNUSLUVUT	21
	6.1 KANNATTAVUUS	21
	6.1.1 Käyttökate.....	21
	6.1.2 Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	22
	6.2 VAKAVARAISUUS.....	23
	6.2.1 Suhteellinen velkaantuneisuus.....	23
	6.2.2 Omavaraisuus	24
	6.3 MAKSUVALMIUS.....	25
	6.3.1 Quick ratio.....	26
	6.3.2 Current ratio	27
7	TUTKIMUKSEN TULOKSET	29
	7.1 Käyttökate.....	29
	7.2 Sijoitetun pääoman tuotto prosentti.....	31

7.3	Quick ratio	33
7.4	Current ratio	35
7.5	Suhteellinen velkaantuneisuus	36
7.6	Omavaraisuusaste	37
8	YHTEENVETO.....	39
9	LÄHDELUETTELO.....	42

KAAVA- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1. Ansoff Matrix (Corporate Finance Institute 2021)	18
Kuvio 2. Sijoitetun pääoman tuoton viitearvot (Alma Talent 2022.).....	22
Kuvio 3. Omavaraisuusasteen viitearvot (Alma Talent 2021.)	25
Kuvio 4. Quick ration viitearvot (Alma Talent 2021.)	27
Kuvio 5. Current ration viitearvot (Alma Talent 2021.)	28
Kaava 6.1 Sijoitetun pääoman tuotto-% (Alma Talent 2021.).....	22
Kaava 6.2 Suhteellinen velkaantuneisuus-% (Alma Talent 2021.)	24
Kaava 6.3 Omavaraisuusaste (Alma Talent 2021.)	24
Kaava 6.4 Quick ratio (Alma Talent 2021.).....	26
Kaava 6.5 Current ratio (Alma Talent 2021.)	28
Taulukko 1. Käyttökate	30
Taulukko 2. Sijoitetun pääoman tuottoprosentti	32
Taulukko 3. Quick ratio	34
Taulukko 4. Current ratio	35
Taulukko 5. Suhteellinen velkaantuneisuus.....	37
Taulukko 6. Omavaraisuusaste	38

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on laatia tunnuslukuanalyysi home- ja kuntotutkimusalalla toimivalle yritykselle. Analyysin tarkoituksena on selvittää, miten kohdeyrityksen kasvaminen on vaikuttanut kannattavuuteen, vakavaraisuuteen ja maksuvalmiuteen. Aiherajauksessa päätettiin keskittyä yrityksen kasvuun, siihen miten kasvu on toteutettu sekä siihen, miten tämä on vaikuttanut yrityksen talouslukuihin, sekä vertailtaessa yrityksen vuosia toisiinsa, että vertailtaessa valittuihin saman alan yrityksiin. Yritys on tarkkailuaikana laajentanut toimintaansa eri paikkakunnille ja palkannut lisää henkilökuntaa.

Opinnäytetyötä voidaan käyttää kohdeyrityksen toimesta analysoitaessa, miten tavoitteena ollut kasvu ja laajentuminen vertailuvuosien aikana toteutui. Työn avulla on mahdollista analysoida sekä positiivisia että negatiivisia kasvun ja laajentumisen osakokonaisuuksia. Tämä mahdollistaisi tulevaisuudessa mahdollisesti tapahtuvan lisäkasvun paremman suunnittelun ja organisoinnin.

Työn teoriaosuudessa esitellään yleisesti tilinpäätöksen sisältö, analysointi sekä tunnusluvut, joiden avulla tarkkaillaan yritysten taloudellista tilaa. Tutkimusosassa käydään läpi kohdeyrityksen tilinpäätökset vuosilta 2016–2020. Tilinpäätöksen tunnuslukuja vertaillaan kohdeyrityksen aiempien vuosien vastaaviin lukuihin sekä muihin samalla alalla toimivien yritysten lukuihin. Kohdeyrityksen talousluvut on saatu suoraan kohdeyrityksen tilinpäätöksistä ja vertailuun valittujen yritysten talousluvut on haettu Voitto+ -tietokannasta.

Tavoitteenani on tarkastella yrityksen tämänhetkistä tilannetta tunnuslukujen valossa ja selvittää miten tunnusluvut ovat tarkastelujakson aikana kehittyneet sekä löytää mahdollisia kehitys- ja ongelmakohtia, jotka yrityksen kannattaisi mahdollisesti tulevaisuudessa ottaa huomioon. Työssä on tarkoituksena ensin käydä teoriatasolla läpi vertailuun valitut tunnusluvut. Tämän jälkeen suoritetaan tunnuslukuanalyysi, jossa käydään tunnusluvut

läpi sekä kohdeyrityksen että vertailuun valittujen yritysten osalta. Lopuksi analysoidaan tunnusluvut ja näiden vaikutus yrityksen kasvuun.

Edellisen lisäksi tämän tutkimuksen tarkoitus on selvittää, miten yrityksen kasvu on vaikuttanut yrityksen taloudelliseen tilaan. Tämä saadaan selville, kun tehdään tilinpäätöksestä analyysi. Analyysistä johdettavat tunnusluvut kertovat maksuvalmiudesta, kannattavuudesta ja vakavaraisuudesta. Näiden tunnuslukujen kehitystä voidaan seurata vuositasolla kohdeyrityksen sisällä sekä ottaa vertailukohteeksi muita saman alan samankokoisia yrityksiä.

Tutkimusongelmia ovat

- miten laajentuminen on vaikuttanut kohdeyrityksen kannattavuuteen sekä
- millainen asema yrityksellä on verrattuna muihin saman toimialan saman kokoluokan yrityksiin.

Kosteus-, home- ja sisäilmaongelmiin erikoistunut kohdeyritys on perustettu Pohjanmaalle vuonna 2015. Vuonna 2017 toimintaa laajennettiin Etelä-Pohjanmaalle sekä Ahvenanmaalle. Vuoden 2016 alussa työntekijöitä yrityksessä oli kolme. Vuoteen 2018 mennessä työntekijämäärä kasvoi seitsemään.

Tutkimusmenetelmänä käytetään määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusta. Tunnuslukuanalyyseissä vertaillaan kohdeyrityksen tilinpäätösten tunnuslukuja viiden vuoden ajalta neljään saman kokoluokan ja toimialan yritykseen sekä tutkitaan, miten kasvu on vaikuttanut kohdeyrityksen tunnuslukuihin vuosien varrella.

Vertailuyrityksinä toimivat TaloTerveys Lajunen Oy, Mikrosem Oy, HT-Prokon Oy ja Ramest Oy. Kohdeyrityksen tilinpäätökset on saatu yritykseltä itseltään ja muiden yritysten kerätty Voitto + -ohjelmasta. Kohdeyritykset

toimivat rakennusalalla. Vuosittainen liikevaihto jokaisella edellä mainitulla yrityksellä on noin 500 000 euroa.

2 HOME- JA KUNTOTUTKIMUSALAN ERITYISPIIRTEITÄ

Kuntotutkimusala tarkoittaa alaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on erilaisten rakenteiden ja rakennuksien tutkiminen. Tutkittavat rakennukset ja rakenteet voivat olla sekä asumis- tai muussa käytössä ja tehtävät tutkimukset voivat käytännössä olla mitä tahansa, kunhan nämä edesauttavat tutkittavan rakennuksen kunnon selviämistä. Motiivit rakennusten kuntotutkimukseen ovat myös moninaiset ja voivat olla kaikkea normaalin vuosikunnossapitotarpeen selvittämisestä erilaisiin oikeudessa käsiteltäviin riita- ja vastuuasioihin.

Alan erityispiirteinä alalla toimivan yrityksen näkökulmasta ovat muun muassa alan työntekijäkeskeisyys sekä suuret vastuut. Työntekijäkeskeisyys tarkoittaa, että monet alalla tehtävät toimenpiteet vaativat erittäin koulutettuja ja paikalla olevia työntekijöitä, toisin sanoen alaa ei ole ainakaan nyky muodossa mahdollista ulkoistaa esimerkiksi ulkomaille tai tehdä kokonaan etätyönä. Lisäksi iso osa alalla toimivista henkilöistä on rakennusinsinöörejä tai rakennusmestareita, joiden työpanoksesta käydään Suomessa erittäin kovaa kilpailua. (Rakennuslehti) Alan suuret vastuut tarkoittavat, että koska alan tuottamia tutkimustuloksia käytetään muun muassa erilaisissa oikeustapauksissa sekä toimitilakaupoissa, on yrityksen tuottamiin tuloksiin voitava luottaa, sekä palvelun ostavassa yrityksessä, sillä he tekevät erittäin pitkän tähtäimen päätöksiä näiden tutkimusten pohjalta, että myös tutkimustulokset tuottavassa yrityksessä, jotta nämä eivät kärsi maine- tai jopa vahingonkorvaushaittaa.

Kohdeyritys on vastannut työntekijäkeskeisyyteen palkkaamalla lisää työvoimaa. Työvoima on ollut koulutettua ja sitä on tullut erityisesti lisää tarkastelujakson alkupuolella. Tämä on johtanut liikevaihdon kovaan kasvuun ja liikevoiton pienenemiseen. Tarkastelujakson keskivaiheilla on näkyvissä tilanteen tasaantuminen ja se, että liikevoitto on lähtenyt tehtyjen investointien jälkeen kasvamaan ollen tarkastelujakson loppupuolella jo erittäin korkealla tasolla. Yrityksen työntekijämäärän kasvua voi pitää

onnistuneena, sillä nämä työntekijät ovat poikkeuksetta olleet korkeakoulutettuja rakennusalan ammattilaisia, joilla on ollut myös muita vaihtoehtoja urallaan. Tässä tulee esille yksi alan suurimmista haasteista. Samoista rakennusalan korkeakoulutetuista henkilöistä kilpailevat myös muun muassa uudis- ja korjausrakentaminen sekä rakennusalan projektinjohtoa tarjoavat yritykset. Vaikka nämä eivät toimi kohdeyrityksen kilpailijoina, joutuu kohdeyritys kilpailemaan näiden kanssa työntekijöistä. Koska myös kuntotutkimusalan vaatimuksena on usein paikallaolo, sillä kuntotutkimusta ei voi tehdä etänä, on nämä henkilöt pitänyt löytää joko alueelta tai heidät on pitänyt saada muuttamaan alueelle.

Alan erityispiirteenä voidaan pitää myös erittäin laajaa juridista vastuuta. Alan yritysten tuottamia tuloksia, raportteja ja muita tuotoksia käytetään vuosittain sekä pienissä, mutta myös erittäin isoissa oikeustapauksissa. On tavallista, että alalla toimivat työntekijät joutuvat osallistumaan eri oikeusasteiden istuntoihin ja käsittelyihin. Tämä asettaa sekä alalla toimiville yrityksille, että työntekijöille sekä henkisiä että vakuutus- ja muuhun turvaan liittyviä vaatimuksia.

3 TILINPÄÄTÖS

Jokaisen kirjanpitovelvollisen tulee lakisääteisesti laatia tilinpäätös kultakin tilikaudelta. Tilinpäätöksen sisältö on määrätty yksityiskohtaisesti lainsäädännössä. Tilinpäätöksen tarkoituksena on antaa niin sanotusti oikea ja riittävä kuva yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Laadullisesti korkeatasoinen tilinpäätösinformaatio on päätöksenteon näkökulmasta hyödyllistä, oleellista, luotettavaa ja ymmärrettävää. Luotettavan informaation perusteella voidaan tehdä oikeita johtopäätöksiä. Oleellinen informaatio vaikuttaa päätöksentekoon. Ymmärrettävästä informaatiosta pystyy tulkitsemaan tietoa ja tekemään siitä oikeita johtopäätöksiä, kunhan on edes kohtuullisesti tilinpäätöstä ymmärtävä henkilö. Tilinpäätös koostuu kirjanpitolain mukaisesti neljästä osasta: taseesta, tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta ja liitetiedoista. (Leppiniemi & Leppiniemi, 2006, 15–16.)

Suomessa kirjanpitolaki ja kirjanpitoasetus säätelevät tilinpäätöksen laadintaa. Myös kirjanpitolautakunta ohjeistaa kirjanpitolain soveltamisessa. Käytännössä lisäksi verolait vaikuttavat tilinpäätösten laadintaan. Suomalaisen normiston mukaista tilinpäätöstä kutsutaan nimellä FAS (Finnish Accounting Standards).

Kansainvälistä tilinpäätösstandardia IFRS (International Financial Reporting Standards) voidaan vaihtoehtoisesti käyttää Suomessa. IFRS:n käyttäminen on pakollista, jos yrityksen liikkeeseen laskemilla arvopapereilla käydään kauppaa EU-alueen pörssissä. Muut yritykset saavat valita mitä standardia käyttävät. (Salmi, 2020, 76.)

3.1 TULOSLASKELMA

Tuloslaskelmalla kuvataan tilikauden tuloksen muodostumista. Ylimpänä tuloslaskelmassa esitetään liikevaihto, joka koostuu yrityksen myynti- ja muista liiketoiminnan tuotoista. Liikevaihtoon merkitään osto- ja myyntimeno bruttomääräisinä, eli niistä ei ole vähennetty veroja, hyvityksiä ja alennuksia. Liikevaihtoa pidetään yrityksen tärkeimpänä volyymimittarina.

Tuloslaskelma voidaan antaa joko kululajikohtaisena tai toimintokohtaisena. Kululajeittain tehdään ryhmittely ostoihin, henkilöstökuluihin, poistoihin, arvonalentumisiin sekä muihin liiketoiminnasta aiheutuneisiin kuluihin. Tällainen laskelma edustaa niin sanottua prosessinäkemyistä. Panosnäkemystä edustava toimintokohtainen tuloslaskelma tehdään vähentämällä liikevaihdosta hankinnan ja valmistuksen kulut, hallinnon kulut ja muut liiketoiminnan kulut. Kummallakin tavalla erotukseksi saadaan liikevoitto tai -tappio, joka kuvaa yrityksen toiminnan menestystä.

Kululajikohtaisessa tuloslaskelmassa liikevaihtoon lasketaan mukaan yrityksen ansaitsemat bruttotuotot, jotka syntyvät tuotteiden ja palveluiden myynnistä. Liikevaihtoon ei siis lueta alennuksia, hyvityksiä ja veroja. Myyntituloista vähennetään ostomenot, jolloin tulokseksi saadaan tuotto. Kululajipohjaista laskelmaa käytetään Suomessa selkeästi enemmän. (Salmi, 2020, 77–78.)

Tuloslaskelmassa erät esitetään yleisesti niiden taloudellisessa etuoikeusjärjestyksessä. Ensimmäisenä tuloslaskelmassa vähennetään juoksevat kulut, jotka lähtökohtaisesti osallistuvat ainoastaan yhteen tulonhankintaprosessiin. Esimerkki tulonhankintaprosessista voisi olla vaikkapa hyödykkeiden myynti ja esimerkki tähän liittyvistä kuluista hankintamenot, raaka-aineet ja työpalkat. (Leppiniemi & Leppiniemi, 2006, 114.)

Parhaiten kannattavuus saadaan tuloslaskelmalla näkyvästä liikevoitosta. Tämä saadaan tietoon, kun liikevaihdosta vähennetään toiminnan juoksevat kulut sekä omaisuuden poistot ja arvonalentumiset. (Salmi, 2020, 88.)

3.2 TASE

Taseella kuvataan yrityksen taloudellista asemaa tilinpäätöspäivänä. Taseeseen kaksi puolta, vastaavaa ja vastattavaa, ovat keskenään yhtä suuret. Kirjanpitoasetuksessa säädetään tasekaavasta. Pienet kirjanpitovelvolliset voivat esittää taseen lyhennettynä. (Leppiniemi & Leppiniemi, 2006, 40.)

3.2.1 VASTAAVAA

Taseen vasen puoli eli omaisuuspuoli on nimeltään vastaava. Tässä esitetään yrityksen omaisuuserät. Omaisuuteen lukeutuvat käyttöomaisuus ja käyttöpääoma. Selkokielellä näitä voisi siis kutsua yrityksen varoiksi.

Käyttöomaisuus koostuu pitkävaikutteisista tuotannontekijämenoista. Näiden odotetaan yhä tuottavan tuloja eikä niitä ole vielä vähennetty pois-toina. Nämä pitkäaikaiset varat voidaan jakaa aineellisiin varoihin, kuten laitteet, kalusto, maa-alueet sekä rakennelmat ja rakennukset ja aineetto-miin varoihin, kuten brändit, lisenssit, patentit, tavaramerkit sekä liikearvo.

Käyttöpääoma muodostuu niistä lyhytvaikutteisista tuotannontekijäme-noista, joista ei ole vielä saatu tuloja. Tärkeimmät erät näistä varoista ovat rahavarat, myyntisaatavat ja vaihto-omaisuus. (Seppänen, 2011, 47–48.)

3.2.2 VASTATTAVAA

Taseen oikea puoli eli pääomapuoli on nimeltään vastattava. Tämä koos-tuu omasta pääomasta sekä veloista eli vieraasta pääomasta, arvostus-eristä ja varauksista.

Oma pääoma muodostuu tilikausien tuloksista eli yritykseen jätetystä voit-torahoituksesta sekä sijoitetusta omasta pääomasta. (Laitinen, 1994, 18.)

Mitä suurempi oma pääoma ja sen osuus taseen loppusummasta on, sitä vakavaraisempi yritys on. Tämän seurauksena rahoitusriski arvioidaan pie-nemmäksi. (Leppiniemi & Leppiniemi, 2006, 100.)

Vieras pääoma jaetaan maksuajankohdan eli maturiteetin perusteella ly-hyt- ja pitkäaikaisiin velkoihin. Lyhytaikainen vieras pääoma eräänntyy

maksettavaksi vuoden sisällä tilinpäätöshetkestä. Tätä myöhemmin erään-
tyvät velat ovat siis pitkäaikaista vierasta pääomaa. Kuitenkin pitkäaikais-
ten velkojen seuraavana tilikautena tehtävät lyhennykset esitetään lyhytai-
kaisessa vieraassa pääomassa. (Seppänen, 2011, 49.)

3.3 LIITETIEDOT

Liitetiedoissa eritellään taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman tie-
toja. Liitetiedoista saadaan syventäviä tietoja rahamääräisiin lukuihin, joita
on annettu taseessa, tuloslaskelmassa ja rahoituslaskelmassa. (Leppi-
niemi & Leppiniemi, 2006, 47.) Liitetiedoissa voidaan selostaa taseen ja
tuloslaskelman raha-arvoihin liittyviä riskejä, epävarmuustekijöitä sekä
niitä periaatteita, joita arvioinnissa on noudatettu. Näin myös tunnuslu-
vuista voidaan tehdä varmempia johtopäätöksiä.

Liitetiedot ryhmitellään seuraaviin asioihin:

- oikea ja riittävä kuva yrityksen tuloksesta ja taloudellisesta
asemasta
- selvennys, jos yleisistä tilinpäätösperiaatteista on syystä
tai toisesta poikettu
- tilinpäätöksen laadintaperiaatteet.

(Salmi, 2020, 136.)

3.4 RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelma antaa tiedot tilikauden varojen hankinnasta ja käytöstä.
Kirjanpitoasetuksessa on määriteltä, että laskelmasta pitää käydä ilmi liike-
toiminnan rahavirta, investointien rahavirrat sekä rahoituksen rahavirrat
(KPA 2:1). Pienen kirjanpitovelvollisen ei tarvitse tehdä rahoituslaskelmaa,
ellei kyseessä ole pörssiyritys. (Leppiniemi & Leppiniemi, 2006, 46.)

Rahoituslaskelmasta on kaksi mallia, suora ja epäsuora. Suora laskelma
lähtee liikkeelle myynnistä saaduista maksuista. Epäsuora taas lähtee

voitosta tai tappiosta ennen satunnaisia eriä. Vaikka kirjanpitolaikunta suosittelisekin suoran laskelman käyttöä, on epäsuora suositumpi vaihtoehto yrittäjien keskuudessa. (Seppänen, 2011, 55–57.)

4 YRITYKSEN LAAJENTUMINEN

Kohdeyritys lukeutuu mikroyrityksiin. Mikroyritys määritellään kirjanpito-laissa seuraavalla tavalla:

Tässä laissa tarkoitetaan mikroyrityksellä kirjanpitovelvollista, jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy enintään yksi seuraavista kolmesta raja-arvosta tilinpäätöspäivänä:

- 1) taseen loppusumma 350 000 euroa;
- 2) liikevaihto enintään 700 000 euroa;
- 3) tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin enintään 10 henkilöä.

(Finlex 2021.)

Yrityksen laajentumiseen käytetään usein työkalua nimeltä Ansoffin matriisi (Kuvio 1). Matriisin on kehittänyt matemaatikko ja yritysjohtaja Harry Igor Ansoff. Matriisin market penetration eli markkinaosuuden kasvattaminen tarkoittaa sitä, että yritys keskittyy lisäämään olemassa olevien tuotteiden myyntiä olemassa olevilla markkinoilla. Tämä on yleensä vähiten riskialtis vaihtoehto. Tässä tapauksessa osuuden kasvattaminen voidaan tehdä esimerkiksi alentamalla hintoja joko pysyvämmiin tai niin sanotusti avajaistarjouksena houkutusena uusille asiakkaille, lisäämällä mainontaa ja tuotteen jakelua tai ostamalla saman alan kilpailevan yrityksen.

Tuotekehitys eli product development tarkoittaa sitä, että yritys keskittyy tuomaan uusia tuotteita olemassa oleville markkinoille. Tämä voidaan tehdä sijoittamalla tutkimukseen, jonka avulla uusia tuotteita voidaan kehittää. Lisäksi hankkimalla kilpailijan tuotteen ja yhdistämällä sen omiin resursseihin voidaan tehdä sellainen tuote, joka paremmin täyttää kuluttajien odotukset olemassa olevilla markkinoilla. Myös strategiset yhteistyöt

muiden yritysten kanssa antavat pääsyn uusille jakelukanaville tai antavat mahdollisuuden hyödyntää toisen yrityksen brändiä.

Market development eli markkinakehitys tarkoittaa sitä, että yritys keskittyy siirtymään uusille markkinoille käyttämällä olemassa olevia tuotteita. Tämä voidaan tehdä laajentamalla toimintaa uudelle asiakassegmentille tai astumalla uusille kotimaisille tai jopa ulkomaisille markkinoille. Markkinakehityksen osalta on huomioitavaa, että laajentuminen uudelle asiakassegmentille vaatii yritykseltä usein isoa satsausta kehitystyöhön sillä, on tavalista, että uuden asiakassegmentin asiakkaita on houkuteltava tuotteilla, jotka eivät kuulu yrityksen päätuotteisiin. Toisaalta laajentuminen uusille markkinoille altistaa yrityksen näiden markkina-alueiden muille saman alan yrityksille, joilla on usein jo valmiit asiakas- ym. suhteet.

Diversification eli hajauttaminen keskittyy siirtymään uusille markkinoille käyttämällä uusia tuotteita. Tähän laajentumistapaan sisältyy eniten riskejä, sillä muut tavat voidaan toteuttaa jo olemassa olevilla resursseilla. Jos kuitenkin haluaa pienentää riskejä, horisontaalinen hajauttaminen tarkoittaa sitä, että markkinoille suunnataan käyttäen niitä voimavaroja, jotka ovat jo olemassa. Esimerkiksi vaatteidenvalmistaja voi alkaa valmistaa asusteita. Vertikaalinen hajauttaminen voi tarkoittaa siirtymistä eteenpäin tuotantoketjussa eli lähemmäs asiakasta vaikkapa perustamalla omia myyntikanavia tai taaksepäin eli tulemalla omaksi toimittajakseen.

(Corporate Finance Institute, 2021.)

Kuvio 1. Ansoff Matrix (Corporate Finance Institute 2021.)

5 TUNNUSLUKUANALYYSI

Yritykselle tehdään tunnuslukuanalyysi, jotta voidaan arvioida ja mitata kannattavuutta, rahoitusta ja taloudellisia toimintaedellytyksiä. Analyysistä saatavien tunnuslukujen avulla voidaan arvioida edellä mainittuja asioita vertailemalla niitä aiempien vuosien tunnuslukuihin tai muiden yritysten vastaaviin lukuihin. (Aho & Rantanen, 1988, 26.)

5.1 TULOSLASKELMAN JA TASEEN OIKAISEMINEN

Jotta tunnuslukuanalyysi voidaan onnistuneesti tehdä, täytyy tilinpäätöstiedot oikaista siten, että ne kuvaavat mahdollisimman hyvin yrityksen todellista taloudellista tilannetta. Oikaisu tehdään siksi, että muun muassa seuraavanlaiset ongelmat hämärtävät yrityksen todellista tilannetta ja jättävät asioita tulkinnan varaan:

- Kirjanpitoon kirjataan pelkästään liiketapahtumia. Tällöin edulliset ja hyvät investoinnit ja ostot näkyvät tuloslaskelmassa vasta, kun tuotteet saadaan myytyä. Henkistä pääomaa eli ihmisten tietotaitoa ei myöskään pystytä näyttämään kirjanpidossa. Tuloslaskelmasta toisaalta voidaan ajatella lopulta näkyvän hyvän tietotaidon ja brändäyksen vaikutus.
- Tilinpäätösajankohta ei välttämättä kuvaa yrityksen tyypillistä taloudellista tilaa. Suuret investoinnit ja sesonkiluonteinen liiketoiminta vaikuttaa hetkellisesti kassan suuruuteen, vaikka muu osa vuodesta olisikin erilainen.

(Salmi, 2020, 202.)

Omistajan palkkakustannukset eivät välttämättä vastaa tuloslaskelmalla todellista työpanosta vastaavana kuluna. Tällöin henkilöyhtiöt ja yksityiset elinkeinonharjoittajat tekevät palkkaoikaisun tuloslaskelmalle, jotta työ ja palkka vastaavat toisiaan.

Liiketoiminnan muut kulut ovat esimerkiksi vuokrat, leasingmaksut, markkinointikulut, hallintokulut, tietoliikennekulut, pankkipalvelumaksut, myyntiprovisiot, tekijäpalkkiot sekä luottotappiot.

Suomessa kirjanpitolainsäädäntö antaa mahdollisuuksia järjestellä tulostaan siten, että yritykset voivat päästä tavoitetulokseensa. Yritys ei saa vähentää poistoina verotuksessa enempää kuin mitä se on verovuonna tai aikaisemmin kirjanpidossa vähentänyt. Tämän takia esimerkiksi verotuksen minimointi voi johtaa siihen, että kirjanpidolliset kulut esitetään suurempina kuin ne todellisuudessa ovat. Kulut voidaan myös esittää pienempinä taloudellisen tilanteen heiketessä, jotta voidaan luoda myönteinen yrityskuva. Koska nämä ovat tuloksen keinotekoista tasaamista, ne täytyy ottaa tilinpäätösanalyysissä. (Laitinen, 1994, 31.)

6 TUNNUSLUVUT

6.1 KANNATTAVUUS

Absoluuttinen kannattavuus tarkoittaa erotusta, joka jää tilikauden tulojen ja menojen välille. (Niskanen & Niskanen, 2016, 58.)

Usein kannattavuus saadaan suhteellisen helposti selville, kun lasketaan yrityksen tuloksen suhde liikevaihtoon. Tästä syntyviä tunnuslukuja kutsutaan voittoprosenteiksi. Tämä kertoo, kuinka monta senttiä myyntieurosta jää yritykselle kulujen jälkeen. Laskennallisesti epätarkempi, mutta useita käyttötarkoituksia palveleva tapa on suhteuttaa yrityksen tulos pääomaan. Nämä tunnusluvut taas ovat nimeltään pääoman tuottoprosentteja. (Niskanen & Niskanen, 2016, 217.)

6.1.1 Käyttökate

Käyttökate on liiketulos lisättynä poistoilla. Käyttökateprosentti on tämän osuus prosenteissa liikevaihtoista. Käyttökateprosentti kertoo paljonko yrityksen liikevaihdosta jää toimintakulujen jälkeen katetta ja on näin ollen yksi tärkeimmistä tunnusluvuista analysoitaessa yrityksen nykyistä- ja tulevaisuuden tilannetta.

Tarkasteltaessa eri yritysten käyttökateprosentteja on tärkeää huomioida, että luku vaihtelee huomattavasti eri toimialojen välillä ja tästä syystä sen tulkinnalle ei ole yhtenäisiä tulkinta-arvoja. Lisäksi käyttökateprosenttiin vaikuttaa erittäin paljon myös yrityksen pääomarakenne. Vaikka käyttökateprosentin vertailussa muihin yrityksiin on edellä mainituista syistä omat ongelmansa, kertoo vertailu yrityksen historiallisiin lukemiin kuitenkin tarkasti, paljonko yrityksellä on menneinä vuosina jäänyt katetta toimintakulujen jälkeen. (Alma Talent, 2021.)

6.1.2 Sijoitetun pääoman tuotto prosentti

Kaava 6.1 Sijoitetun pääoman tuotto prosentti (Alma Talent 2021.)

$$\text{Sijoitettu pääoma} = \text{oma pääoma} + \text{korolliset velat}$$

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto} - \% = \frac{100 \times [\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}(12\text{kk})]}{\text{sijoitettu pääoma keskimäärin}}$$

Sijoitetun pääoman tuotto (englanniksi ROI- return of investment) on yksi tärkeimmistä tilinpäätösanalyysin tuottamista luvuista. Tarkastelemalla lukemaa saadaan selville, paljonko yritykseen sijoitetulle pääomalle on saatu tuottoa. Koska lukema mittaa sitä tuottoa, jonka mahdollinen yrittäjä tai sijoittaja saa yritykselle tekemälleen sijoitukselle, on sijoitetun pääoman tuotto prosentti oltava käytännössä enemmän kuin rahalle muuten saatava, usein selvästi riskittömämpi tuotto. Näin ollen sijoitetun pääoman tuotto prosentti minimivaatimuksena pidetään usein markkinakorkojen tasoa (Salkunrakentaja, 2021). Käytännössä kuitenkin usein vaatimuksena on, että sijoitetun pääoman tuotto on selkeästi markkinakorkoja korkeampi. Huomioitavaa tunnusluvussa on, että suuret investoinnit, jotka sitovat yrityksen pääomia, mutta eivät ole ehtineet tuottaa tilikaudelle tuloa voivat aiheuttaa ongelmia tunnusluvun käytön suhteen sillä tämä vaikuttaa yrityksen sijoituspääoman tuottoon laskevasti. (Alma Talent, 2021.)

Erinomainen	yli 15%
Hyvä	10-15%
Tyydyttävä	6-10%
Välttävä	3-6%
Heikko	alle 3%

Kuvio 2. Sijoitetun pääoman tuoton viitearvot (Alma Talent 2022.)

Taulukko käsittää koko yrityskentän ja ei ota huomioon mahdollisia, isoja eroja eri toimialojen välillä.

6.2 VAKAVARAISUUS

Vakavaraisuus tarkoittaa sitä, miten yritys suoriutuu velvoitteistaan pitkällä aikavälillä. Vakavaraiset yhtiöt saavat helpommin uutta vierasta pääomaa tilanteen vaatiessa. (Leppiniemi & Leppiniemi, 2006, 253.)

Omavaraisuusaste on oman pääoman osuus taseen loppusummasta, josta on vähennetty saadut ennakot, joihin liittyvä keskeneräinen työ sisältyy yrityksen vaihto-omaisuuteen.

Suhteellinen velkaantuneisuus tarkoittaa velkojen suhdetta liikevaihtoon. Yritystutkimusneuvottelulautakunnan mukaan tämä tunnusluku voidaan laskea melko luotettavasti myös oikaisemattomista tilinpäätöksistä. Tämä tunnusluku on kuitenkin vertailukelpoinen vain, jos vertailun kohteena on saman toimialan yrityksiä.

Gearing-prosentti saadaan, kun vähennetään korollisesta vieraasta pääomasta rahat ja rahoitusarvopaperit ja suhteutetaan tulos omaan pääomaan. Rahojen ja rahoitusarvopapereiden eli likvidien varojen vähentämisellä on ajatuksena tarkastella yrityksen velkaantuneisuutta tilanteessa, jossa yritys ensin käyttäisi kaiken likvidin omaisuutensa korollisten velkojen lyhentämiseen. Käytännössä tällaista tilannetta harvemmin syntyy, sillä yritys tarvitsee näitä veroja kattaakseen päivittäisen toimintansa menoja. Yritys on sitä velkaantuneempi, mitä suurempi gearing-prosentti on. (Niskanen & Niskanen, 2016, 61.)

6.2.1 Suhteellinen velkaantuneisuus

Kaava 6.2 Suhteellinen velkaantuneisuus (Alma Talent 2021.)

Suhteellinen velkaantuneisuus-% = $100 * \text{oikaistun taseen velat} / \text{liikevaihto (12 kk)}$

Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa velan suhteellista osuutta liikevaihtoon, eli käytännössä toiminnan laajuuteen. Jos kyseessä on yritys, jolla on paljon velkaa, on tämän yrityksen käyttökatteen oltava hyvässä

kunnossa, jotta yritykselle ei tule ongelmia selvitä lainanhoitokuluista. (Alma Talent 2021.) Suhteellisesta velkaantumisesta ei ole olemassa selkeitä ohjearvoja ja pääasiassa vain saman toimialan yrityksiä voidaan vertailla keskenään. Tunnusluku on hyödyllinen vertailtaessa saman yrityksen tilanteen kehitystä eri vuosien välillä. (Visma, 2021)

6.2.2 Omavaraisuus

Kaava 6.3 Omavaraisuusaste (Alma Talent 2021.)

Omavaraisuusaste prosentti = $100 * \text{omat varat} / (\text{oikaistun taseen loppusumma} - \text{tehtyyn työhön perustuvat ennakkomaksut})$.

Omat varat = taseen oma pääoma + vapaaehtoiset varaukset + poistoero verovelalla vähennettynä + oman pääoman ehtoiset pääomalainat osittain. Yritystutkimus ry:n ohjeiden mukaan pääomalainaa oikaistaan omaan pääomaan vain siihen määrään asti, että sidottu oma pääoma tulee katetuksi. Muu osa pääomalainasta jätetään vieraaseen pääomaan.

Omavaraisuusaste prosentti kertoo nimensä mukaisesti sen, paljonko yrityksen varallisuudesta on rahoitettu yrityksen omalla pääomalla. Tämä tunnusluku mittaa pitkällä tähtäimellä yrityksen vakavaraisuutta, tappion sietokykyä sekä kykyä selviytyä lainoista ja muista sitoumuksista. Koska oma pääoma tulkitaan vakaaksi, voidaan todeta, että mitä korkeampi tunnusluku on, sitä vakaammalla pohjalla yrityksen liiketoimintakin on.

Omavaraisuusaste on tärkeä tunnusluku, joka kertoo yrityksen vakavaraisuudesta sekä siitä paljonko yritys sietää tappioita ennen ongelmiin ajautumista. Omavaraisuusaste-tunnusluku kertoo, paljonko yrityksen varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla, ja luvusta voi tehdä tulkinnan paljonko on velkarahoitteista. On selvää, että mitä korkeampi omavaraisuusaste on, sitä vakaammalla pohjalla yrityksen pitkän tähtäimen toiminta, ja tappionsietokyky ovat. Mitä matalampi luku, sitä vähemmän yrityksellä on puskureita, joilla selvitä mahdollisista huonoista vuosista tai muista ongelmista.

Viitteellisten ohjearvojen mukaan erinomaiseen tulokseen päästään, jos omavaraisuusaste on yli 50 %. Erityisesti uusilla yrityksillä omavaraisuusaste on usein matala, sillä yrityksen käynnistäminen vaatii usein merkittävää lainapääomaa. Startup-yritysten omavaraisuusasteen tulkinta on erityisen mielenkiintoista ja eroaa jonkin verran perinteisemmistä yrityksistä siinä, että startup-yritysten tulee omavaraisuusasteen laskiessa alkaa hyvissä ajoin suunnitella seuraavia rahoituskerroksia. (Alma Talent, 2021)

Erinomainen	yli 50 %
Hyvä	35–50 %
Tyydyttävä	25–35 %
Välttävä	15–25 %
Heikko	alle 15 %

Kuvio 3. Omavaraisuusasteen viitearvot (Alma Talent 2021.)

6.3 MAKSUVALMIUS

Maksuvalmius eli likviditeetti tarkoittaa yrityksen päivittäistä kykyä selviytyä juoksevista maksuistaan. Tärkeimmät perinteiset taseesta laskettavat maksuvalmiustunnusluvut ovat quick ratio ja current ratio.

Maksuvalmiuden tunnusluvut perustuvat käyttöpääomaan, joksi kutsutaan taseen lyhytvaikutteisia eriä. Bruttokäyttöpääomaa ovat yrityksen investoinnit lyhytaikaiseen omaisuuteen, joihin kuuluvat kassa, myyntisaatavat, jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit sekä varastot.

Nettokäyttöpääoma on bruttokäyttöpääoma vähennettynä lyhytaikaisilla veloilla. Tämä kertoo, miten suuri osuus lyhytaikaisesta omaisuudesta on rahoitettu pitkäaikaisella vieraalla tai omalla pääomalla. Samoin tämä mittaa likviditeettiä eli yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista sitoumuksistaan lyhytaikaisella omaisuudellaan. Suhdelukumuodossa ilmaistu nettokäyttöpääoma on tunnusluku nimeltään current ratio. (Alma Talent, 2021)

6.3.1 Quick ratio

Kaava 6.4 Quick ratio (Alma Talent 2021.)

$$\text{Quick ratio} = \frac{(\text{Lyhytaikaisetsaamiset} + \text{rahat} + \text{japankkisaamiset} + \text{rahoitusarvopaperit})}{(\text{Lyhytaikainenvieras pääoma} - \text{lyhytaikaisetsaadutennakkomaksut})}$$

Quick ratio (suomeksi maksuvalmiussuhde tai happotesti) on lukema, joka kertoo, millainen on yrityksen kyky selviytyä lyhytaikaisista veloista. Käytännössä lukema mittaa yrityksen kassaa sekä erilaisten kassapuskurien kokoa ja tilaa ja vertaa näitä yhtiön lyhytaikaisiin velkoihin ja näiden lyhenyksiin. Koska kyseessä ovat lyhytaikaiset velat, tulee puskureiden ja kassan olla sellaisia, jotka yritys pystyy tarpeeksi nopeasti realisoimaan velanmaksua varten. (Alma Talent 2021)

Quick ratio on sidoksissa lyhytaikaisiin saamisiin ja rahoitus ja arvopapereihin. Koska kyseessä on nimenomaan lukema, joka kertoo, miten hyvin yritys pystyy suoriutumaan lyhytaikaisista veloistaan, tulisi sekä saamisten että rahoitus- ja arvopapereiden olla tarpeeksi nopeasti realisoitavissa.

Tämä johtaa helposti tulkintaongelmiin esim. pörssin ulkopuolisten arvopapereiden kanssa koska näistä ei ole aina välttämättä mahdollista päästä eroon riittävän nopeasti, jotta ne auttaisivat lyhytaikaisten velkojen maksamisessa yllättävässä kassakriisitilanteessa. (Financer 2021)

Quick ration suositusarvo on 1, jolloin yrityksen rahoitusomaisuus kattaa lyhytaikaisten velkojen määrän. Eri aloilla tilanne vaihtelee välillä suuresti, ja muun muassa aloilla, joissa varastoissa oleva tavara sitoo merkittävästi

pääomia, ei tähän suositusarvoon helposti päästä. Quick ratio -lukua tarkasteltaessa on hyödyllistä seurata luvun kehitystä. (Financer 2021)

Erinomainen	yli 1,5
Hyvä	1–1,5
Tyydyttävä	0,5–1
Välttävä	0,3–0,5
Heikko	alle 0,3

Kuvio 4. Quick ration viitearvot (Alma Talent 2021.)

6.3.2 Current ratio

Kaava 6.5 Current ratio (Alma Talent 2021.)

Current ratio = (vaihto-omaisuus + lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset + rahoitusomaisuusarvopaperit) / lyhytaikainen vieras pääoma.

Current ratio on saman tyylinen tunnusluku kuin aiemmin käsitelty quick ratio. Luku mittaa yrityksen maksuvalmiutta ja rahoituspuskuria. Luvussa verrataan nopeasti rahaksi muutettavia omistuksia lyhytaikaisiin velkoihin. (Alma Talent 2021)

Current ratio eroaa quick ratiosta sillä merkittävällä erotuksella, että current ratiossa lukuun lasketaan myös yrityksen vaihto-omaisuus. Käytännössä tämä tarkoittaa, että laskennassa otetaan huomioon myös, että

yrittäjän varasto on myytävissä ja käytettävissä kattamaan lyhytaikaiset vieraan pääoman maksuvelvoitteet.

Erinomainen	yli 2,5
Hyvä	2–2,5
Tyydyttävä	1,5–2
Välttävä	1–1,5
Heikko	alle 1

Kuvio 5. Current ration viitearvot (Alma Talent 2021.)

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

7.1 Käyttökate

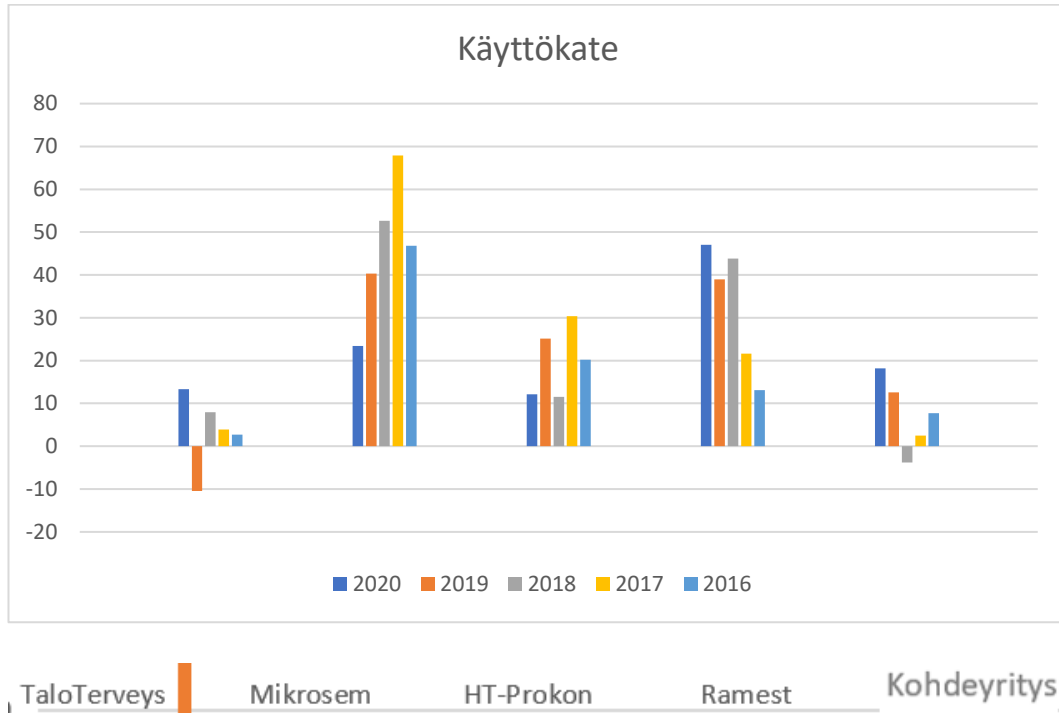
Kohdeyrityksen käyttökateprosentteja tarkasteltaessa on selvästi nähtävissä, että lukema on heitellyt huomattavasti eri vuosien välillä. Ensimmäisenä tarkasteluvuotena 2016 lukema on ollut 7,71 %, josta se on lähtenyt laskemaan ollen -3,79 % vuonna 2018. Tänä aikana erityisesti yrityksen henkilöstökulut ovat olleet suuret suhteessa liikevaihtoon. Koska yritys on laajentunut ja kasvanut huomattavasti, on käyttökateprosentin kehityksessä nähtävissä tämän vaikutus. Yrityksen henkilökunta on lisääntynyt ja liikevaihto ei ole näinä vuosina täysin ehtinyt mukaan lisääntyneisiin palkka- ja muihin henkilöstöön sidoksissa oleviin kustannuksiin. Myös laajentuminen uusiin kaupunkeihin Ahvenanmaalle ja Etelä-Pohjanmaalle on vaikuttanut käyttökateen kehittymiseen. Vuoden 2018 jälkeen, kun liikevaihto on alkanut kasvaa lisääntyneen henkilöstömäärän mukana, on myös käyttökateprosentti reagoinut tähän, ollen 12,58 % vuonna 2019 ja 18,22 % vuonna 2020. Tämä trendi on nähtävissä useissa kasvavissa yrityksissä.

Vertailuun valittujen yritysten käyttökateprosentteja tarkasteltaessa voidaan todeta, että kohdeyrityksen käyttökateprosentti on varsinkin yrityksen laajentumisen aikana ollut selvästi heikompi kuin vertailuyritysten. Vertailuun valittujen yritysten käyttökateprosentteja tarkasteltaessa on selvää, että vaikka niissäkin on isoja eroja eri vuosien välillä, on niiden tilanne ollut stabiilimpi kuin kohdeyrityksen, jonka käyttökateprosentin kehitykseen laajentuminen on niin radikaalisti vaikuttanut.

Rakennusteollisuuden tekemän tutkimuksen mukaan rakennusalan yritysten keskiarvoinen käyttökateprosentti on vuosien 2014–2018 aikana liikkunut 4,3 % ja 5,6 % välillä. Tästä voidaan todeta, että kohdeyrityksen

käyttökateprosentti on kasvun aikana ollut tätä heikompi ja kasvun tasaantumisen jälkeen huomattavasti tämän yli.

Taulukko 1. Käyttökate

7.2 Sijoitetun pääoman tuotto prosentti

Tarkasteltaessa kohdeyrityksen sijoitetun pääoman tuotto prosenttia voidaan todeta tämänkin tunnusluvun heitelleen paljon vuosien 2016 ja 2020 välisenä aikana. Yrityksen sijoitetun pääoman tuotto prosentti on vuonna 2016 ollut n. 47 %, joka on huomattavan korkea. Tämän jälkeen lukema on lähtenyt selvään laskuun ollen noin -25 % vuonna 2018 johon aikaväliin myös yrityksen suurin laajeneminen on sijoittunut. Vuoden 2018 jälkeen sijoitetun pääoman tuotto on lähtenyt nousuun ollen noin 62 % vuonna 2020.

Kohdeyrityksen lukemia tutkiessa kaksi asiaa nousee esiin. Ensimmäinen on, että kohdeyrityksen tyypillisillä rakennusteollisuuden palvelualueilla, joissa toiminta ei vaadi suuria pääomia (kalliita koneita, järjestelmiä ym.) on sijoitetun pääoman tuotto usein ohjearvoja korkeampi, kuten on myös kohdeyrityksen tapauksessa vuosina 2016 ja 2019–2020. (Salkunrakentaja, 2021)

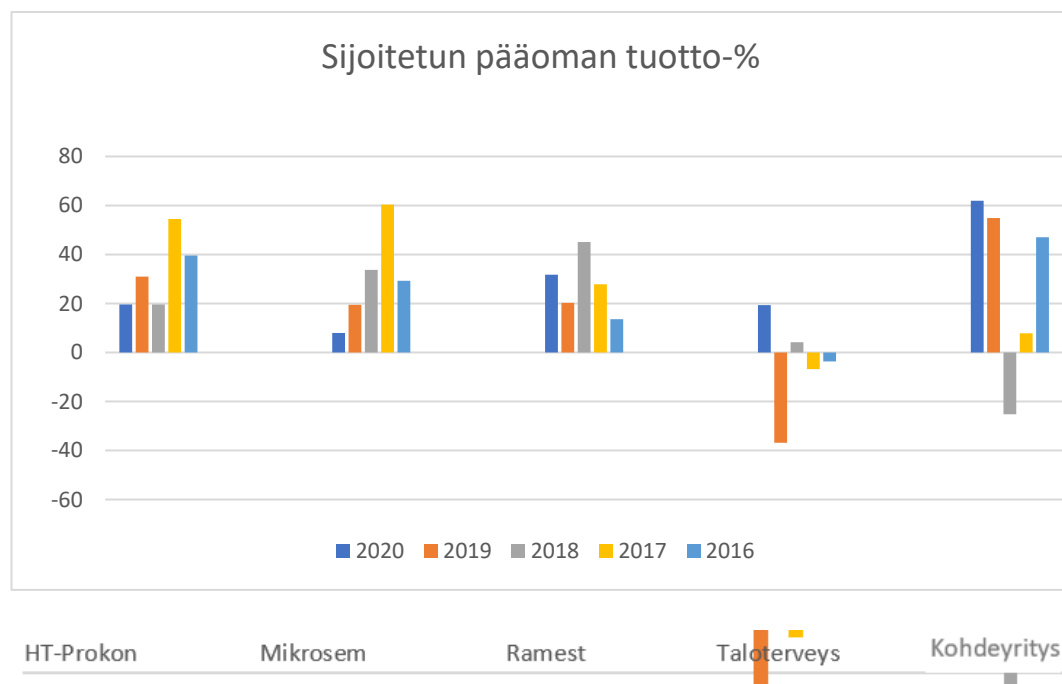
Toinen seikka on, että koska kohdeyrityksen suurin pääomia vaativa kulu on henkilökunta, on loogista, että sijoitetun pääoman tuotto on laskenut yrityksen kasvun aikana ja lähtenyt nousuun tämän jälkeen. On selvää, että uusien työntekijöiden palkkaaminen ja näille riittävän työmäärän saaminen vie yrityksen sijoitetun pääoman tuotosta ison osan ennen kuin sijoitukset, tässä tapauksessa työntekijät, alkavat tehdä yritykselle tuottoa. Vuoden 2018 jälkeen sijoitukset, jotka yritys on tehnyt, ovat alkaneet tuottaa yritykselle tulosta, joka on osaltaan nostanut sijoitetun pääoman tuottoa. Myös laajentuminen uusiin kaupunkeihin on vaikuttanut. Uudelle alueelle laajentuminen ei vaadi pelkästään uusien työntekijöiden palkkaamista, vaan myös uuden verkoston ja uusien töiden luomista. Kun tuttuun toimipisteeseen palkataan uutta henkilökuntaa, on näille helpompi löytää töitä kuin tilanteessa, jossa henkilökuntaa palkataan perustettavaan toimipisteeseen.

Vertailemalla kohdeyritystä muihin yrityksiin nähdään, että vain yhdellä vertailuyrityksistä, Taloterveydellä on viiden vuoden aikana ollut

samanlainen tilanne, jossa sijoitetun pääoman tuotto-% on laskenut negatiiviseksi. Muilla yrityksillä tuotto-% on pääasiassa ollut korkealla tasolla, ja lähes kaikille vertailuyrityksillä pääasiassa korkeampi kuin lukeman viitteellinen erinomaisen lukeman normiarvo 15 %. Koska kaikki yrityksen toimivat alalla, joka ei sido isoja pääomia ja jossa yritysten suurimmat pääomia sitovat investoinnit ovat työntekijät, on selvää, että sijoitetun pääoman tuotto-% ovat korkeampia kuin kaikkien yritysten tuotto-% ohjeisarvot.

Vertailuyrityksistä sekä HT-Prokonin, Mikrosemin että Ramestin lukemat heittelevät vuosien välillä mutta ovat pääasiassa kuitenkin erinomaisella tasolla, ja koko yrityskenttään verrattaessa huomattavan korkeita. Taloterveyden sijoitetun pääoman tuotto on ollut negatiivinen 3/5 tarkastelujakson vuosista. Tarkempi analyysi kertoisi todennäköisesti tälle syyn. Kuten aiemmin on todettu, kohdeyrityksen negatiivinen sijoitetun pääoman tuotto kohdistui kovimman kasvun vuosiin ja lähti tämän jälkeen varsin vahvaan nousuun, ollen jo 2020 kaikkien vertailuun valittujen yritysten viimeisen viiden vuoden korkein tuottolukema.

Taulukko 2. Sijoitetun pääoman tuotto-%

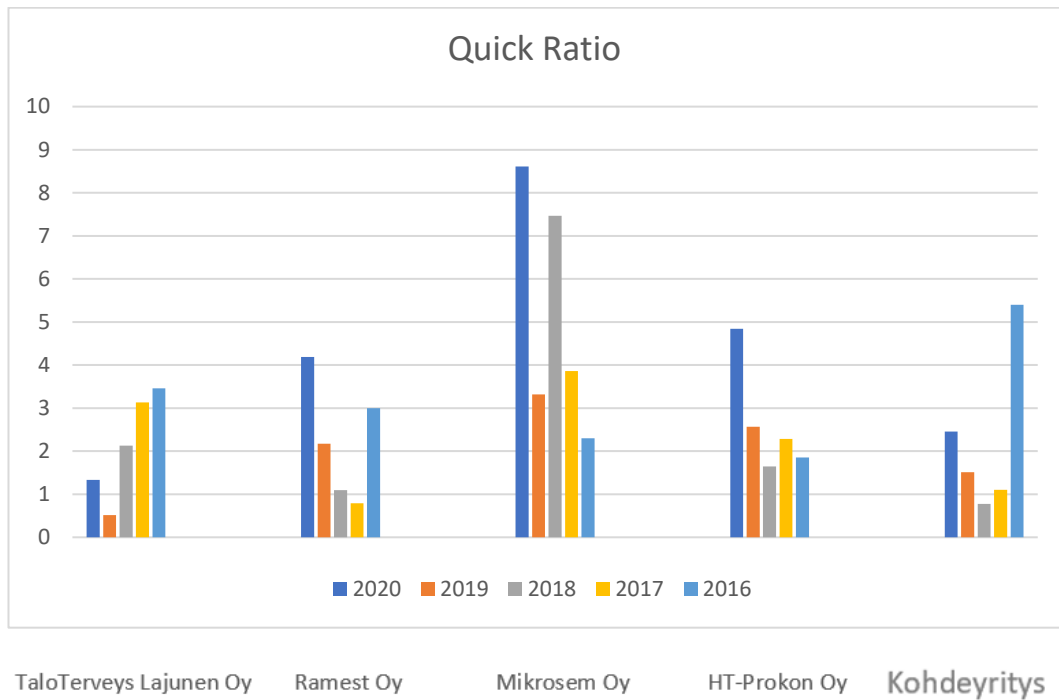
7.3 Quick ratio

Tarkasteltaessa kohdeyrityksen quick ratio -tunnuslukua voidaan todeta sen heitelleen paljon eri vuosien välillä. Pääasiassa lukema on ollut erittäin korkealla tasolla, välillä jopa yli viiden lukemissa. Ainoan kerran, kun arvo on käynyt suositusarvo 1 alla, on vuonna 2018 johon ajoittuu myös yrityksen suurin kasvu. Voidaan todeta, että vaikka Yritys X:n toiminta ei sido merkittäviä pääomia, on yrityksen kasvu ja uuden henkilöstön palkkaaminen vaikuttanut myös velanmaksukykyyn, pienentyneen rahoitusomaisuuden vuoksi. Kun kasvu on tasaantunut, on yrityksen quick ration arvo alkanut taas nousta ja on vuonna 2020 lähes 2,5. On kuitenkin myös hyvä muistaa, että aina kasvu ja quick ratio eivät korreloi toistensa kanssa. Vuoden 2018 aikana on toteutettu sekä yrityksen suurin kasvu työntekijöiden määrässä laskettuna sekä myös avattu uudet toimipisteet Etelä-Pohjanmaalle ja Ahvenanmaalle, joten on luonnollista, että tunnusluvut näyttävät juuri vuoden 2018 olleen yrityksen taloudellisesti haastavin vuosi. Näin on myös tarkasteltaessa quick ratiota.

Tarkasteltaessa vertailuyrityksiä voidaan todeta, että myös näiden arvot ovat pääasiassa erittäin hyvät. Valituista yrityksistä vain kahdella on lukema ollut 2016–2020 välisenä aikana alle 1, ja näissäkin tapauksissa arvo on seuraavaan tarkasteluhetkeen verratessa palautunut hyvälle tasolle. Syitä vertailuyritysten korkeisiin quick ratio arvoihin on vaikea arvioida, mutta oletettavasti merkittävä syy on, että yritykset toimivat alalla, jossa pääomavaatimukset eivät yleensä ole merkittävät. Koska yritykset eivät joudu merkittävästi investoimaan varastoihin, halleihin tai isoihin työkoneluihin, pärjäävät ne vähemmällä velalla kuin monet muut rakennusalalla toimivat yritykset. Kohdeyrityksen quick ratio -arvo on ollut koko vertailujakson heikompi kuin vertailuun valittujen yritysten mediaani. Oletettavasti yrityksen kova kasvu vertailuajankohtana on vaikuttanut tähän ja

quick ratio on alkanut nousemaan vasta viimeisinä vertailuvuosina saamaan aikaan kun työntekijämäärän kasvu on alkanut tasaantumaan.

Taulukko 3. Quick ratio

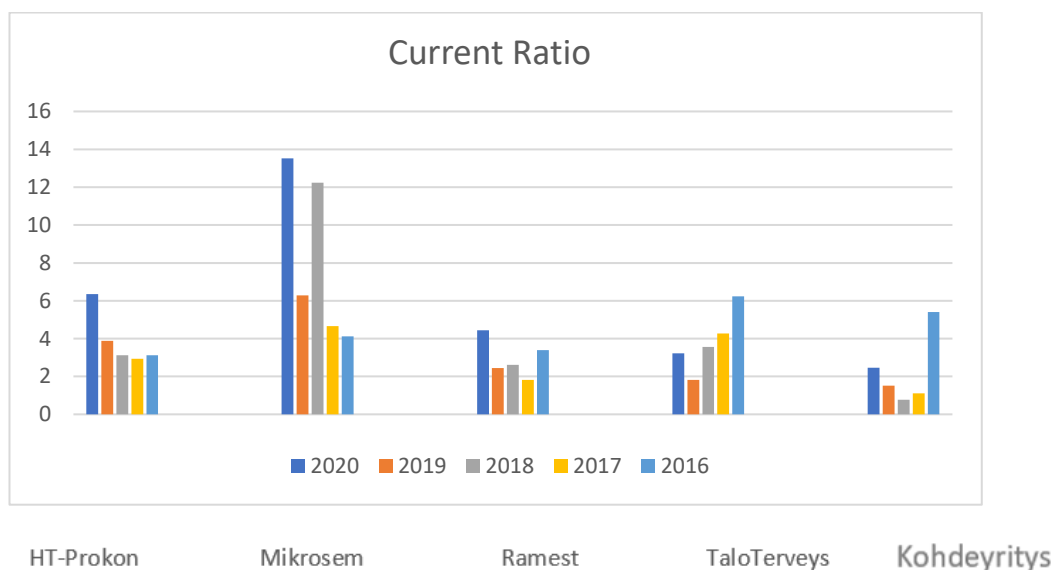

7.4 Current ratio

Tarkasteltaessa kohdeyrityksen current ratiota ja sen kehitystä voidaan todeta, että lukema joka vuosi täysin sama kuin quick ratio -lukema. Koska quick- ja current ratio eroavat toisistaan pääasiassa realisoitavan vaihto-omaisuuden suhteen voidaan olettaa, että yrityksellä ei ole tämän tyyppistä vaihto-omaisuutta esim. varaston muodossa. Koska yritys ei tee materiaalien ym. jälleenmyyntiä, on luonnollista, että myöskään myytävää vaihto-omaisuutta ei ole.

Kuten quick ration kanssa, myös current ratio tunnusluvun suhteen vertailuryitykset ovat olleet ohjearvoihin vertailtaessa hyvällä tasolla. Yksittäisiä vuosia on, jolloin tarkastellun yrityksen lukema on tippunut erinomaisesta hyväksi tai tyydyttäväksi, mutta pääasiassa arvot ovat kaikki olleet erinomaisella tasolla. Kohdeyrityksen current ratio on pääasiassa ollut heikompi kuin vertailuyritysten ja on vasta vertailuajankohdan viimeisinä vuosina alkanut nousta muiden yritysten tasolla. Koska yritys on verrattain uusi, ja laajentanut merkittävästi toimintaansa vertailujakson aikana, voidaan olettaa tämän vaikuttaneen tunnuslukuun verrattuna muihin yrityksiin.

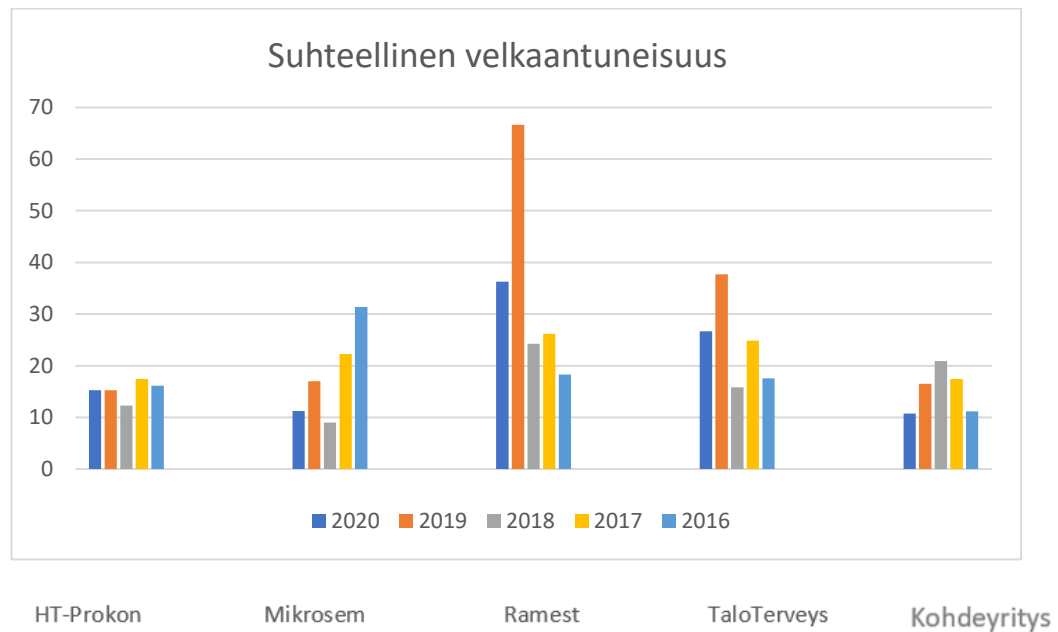
Taulukko 4. Current ratio

7.5 Suhteellinen velkaantuneisuus

Kohdeyrityksen suhteellinen velkaantuneisuus tunnusluku on ollut koko tarkastelujakson välillä 10,7–11,2 %. Vuoden 2018 aikana lukema on ollut korkeimmalla tasolla, 20,9 %, joka tarkoittaa, että vuoden 2018 aikana yrityksellä on ollut heikoin vakavaraisuus ja korkein riski. Koko tarkastelujakson aikana, tunnusluku on kuitenkin ollut erittäin matala, ja ei ole käynyt lähelläkään 100 %, jota pidetään rajana erittäin heikolle vakavaraisuudelle ja korkealle riskille (Alma Talent, 2021).

Tarkasteltaessa vertailuun valittuja yrityksiä voidaan todeta, että myös näiden suhteellinen velkaantuneisuuslukemat ovat olleet varsin maltillisilla tasolla koko tarkastusjakson ajan. Ainoastaan Ramestilla lukema on ollut yli 35 % vuosien 2019 ja 2020 aikana. Kohdeyrityksen vertailu muihin yrityksiin paljastaa, että yrityksen suhteellinen velkaantuneisuus on ollut myös näihin verrattuna matalalla tasolla, joka kertoo hyvästä vakavaraisuudesta sekä pienestä riskistä. Ainoastaan vuoden 2018 aikana yrityksen lukema on ollut selvästi korkeampi kuin vertailuryhmän matalin luku, ja muina vuosina lukema on ollut matalin tai samalla tasolla matalimman vertailuluvun kanssa.

Taulukko 5. Suhteellinen velkaantuneisuus

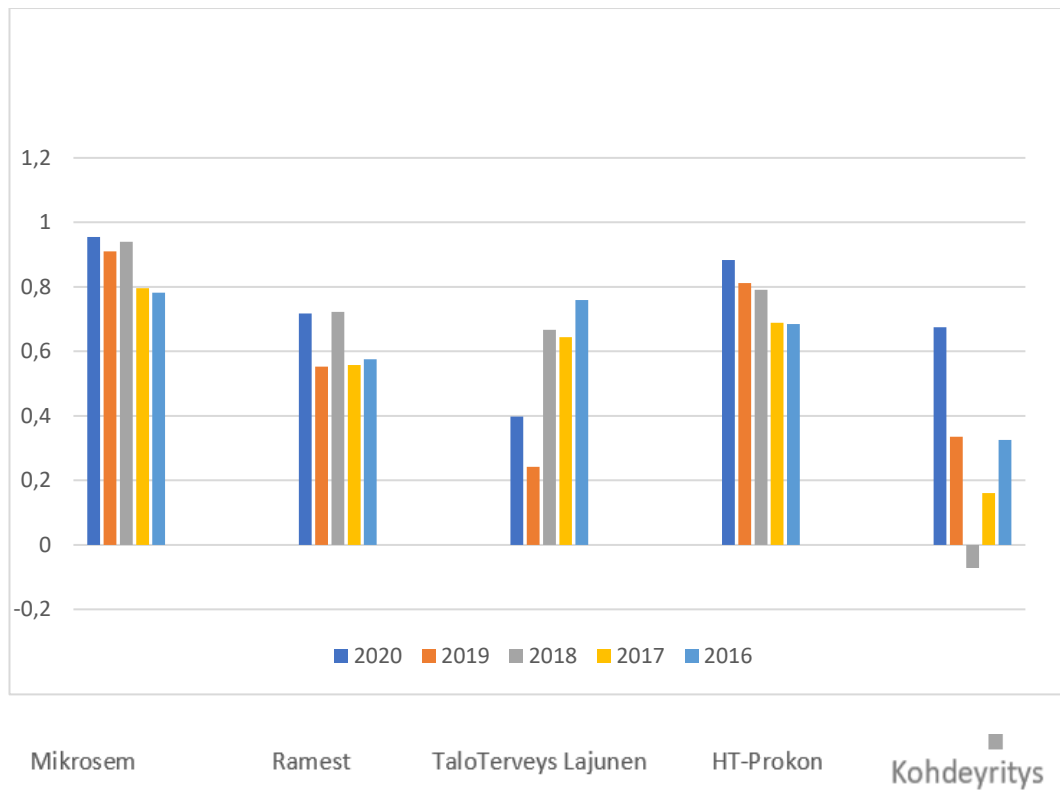
7.6 Omavaraisuusaste

Tarkasteltaessa kohdeyrityksen omavaraisuusastetta voidaan todeta sen oleva varsinkin vertailujakson alkupuolella huonompi kuin vertailuun valittujen yritysten. Kohdeyrityksen omavaraisuusaste on laskenut huomattavasti kovimman kasvun aikana, jolloin on sekä investoitu palkkaamalla uusia työntekijöitä että laajennettu toimintaa avaamalla uusia toimistoja uusiin kaupunkeihin. Kuten muissakin tunnusluvuissa, vuoden 2018 pohjatosketuksen jälkeen on lukema lähtenyt reippaaseen nousuun ollen tarkastelujakson loppupuolella, vuonna 2020 jo lähes 70 %, jota pidetään erittäin hyvänä tasona.

Tarkasteltaessa vertailuun valittuja yrityksiä, nähdään että kaikilla on omavaraisuusaste varsin hyvin kunnossa. Ainoastaan Taloterveydellä arvot ovat osittain alle 50 %, jota pidetään hyvän alarajana. Erityisesti

Mikrosemillä arvot ovat erinomaiset, ollen koko vertailujakson 80 % tai jopa tämän yli.

Taulukko 6. Omavaraisuusaste

8 YHTEENVETO

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, miten kohdeyrityksen kasvu vuosien 2016–2020 aikana on vaikuttanut yrityksen taloudellisiin tunnuslukuihin ja miten nämä tunnusluvut vertautuvat neljään samalla alalla toimivaan yritykseen. Työssä käytettiin kohdeyrityksen tilinpäätöksiä vuosilta 2016-2020 sekä Voitto+ -tietokannasta haettuja neljän vertailuun valitun yrityksen tilinpäätöstietoja. Työn pääasiallisena tavoitteena oli kvantitatiivisen tunnuslukuanalyysin avulla vastata seuraavaan kysymykseen: miten laajentuminen ja kasvu ovat vaikuttaneet kohdeyrityksen taloudellisiin tunnuslukuihin.

Työssä tarkasteluun valittiin kuusi taloudellista tunnuslukua; käyttökate, sijoitetun pääoman tuotto prosentti, suhteellinen velkaantuneisuus, omavaraisuusaste, quick ratio ja current ratio.

Kohdeyrityksen kannattavuutta arvioitiin käyttökateen ja sijoitetun pääoman tuotto prosenttien avulla. Käyttökate lukuja tarkasteltaessa voitiin todeta, että kohdeyrityksen käyttökate on ollut pääasiassa matalampi kuin vertailuun valittujen yritysten minkä lisäksi kohdeyrityksen kasvu on vaikuttanut alentavasti käyttökateeseen erittäin paljon, varsinkin vuosien 2017 ja 2018 aikana. Sijoitetun pääoman tuotto prosenttia tarkastelemalla todettiin, että se on sekä vertailuun valittujen yritysten, että kohdeyrityksen osalta korkealla tasolla, johtuen pitkälti alan, jolla nämä yritykset toimivat, ominaisuuksista. Kohdeyrityksen osalta kasvu on vaikuttanut sijoitetun pääoman tuotto prosenttiin samoin kuin käyttökateeseen- vuosien 2017 ja 2018 aikana on tehty investointeja työntekijöihin mikä on vaikuttanut alentavasti tunnuslukuihin ja vuosien 2019 ja 2020 aikana nämä tunnusluvut ovat lähteneet kovaan kasvuun.

Kohdeyrityksen maksuvalmiutta tarkasteltiin quick ratio ja current ratio -tunnuslukujen avulla. Quick ratiota tarkasteltaessa todettiin, että sekä kohdeyrityksellä että vertailuun valituilla neljällä saman toimialan yrityksellä

luku oli hyvällä tasolla. Kohdeyrityksen suurimman kasvun aikana, vuonna 2018 luku oli heikko, palautuen kuitenkin heti seuraavana vuonna hyvälle tasolle. Current ratio oli kohdeyrityksellä vuosittain täysin sama kuin quick ratio. Tämä johtuu pitkälti yrityksen toimialasta ja liiketoiminta-ajatuksesta, joka ei käsitä esim. realisoitavaa vaihto-omaisuutta. Maksuvalmiuden suhteen kohdeyrityksellä ei ole ollut ongelmia vuosina 2016–2020 aikana, ja ainoastaan kovimman kasvun aikaan tunnusluvut ovat painuneet alle suositustason. Sama tilanne on ollut vertailuun valituilla yrityksillä.

Vakavaraisuutta analysoitiin suhteellisen velkaantumisen ja omavaraisuuden tunnuslukujen kautta. Suhteellisen velkaantuneisuuden kautta voitiin todeta sama trendi kuin kannattavuuden ja maksuvalmiuden kanssa. Vuoden 2018 aikana kohdeyrityksellä on ollut heikoin vakavaraisuus ja näin ollen korkein riski. Analyysissä todettiin kuitenkin myös, että kohdeyrityksen vakavaraisuus on myös vuoden 2018 aikana ollut koko ajan terveellä tasolla eikä ole käynyt ns. vaarallisen alhaalla. Vertailuun valittujen yritysten osalta todettiin, että kohdeyrityksen suhteellinen velkaantuneisuus on ollut pääasiassa näitä paremmalla tasolla, tosin myöskään näiden yritysten tunnusluvut eivät ole olleet vertailuarvoihin nähden huonot. Omavaraisuusasetta analysoimalla nähtiin jo aiemmin mainittu trendi. Vuoden 2018 luku on heikko, jonka jälkeen se lähtee erittäin nopeaan kasvuun ollen muun muassa vertailuyritykseen nähden korkealla tasolla.

Työn tutkimusongelmaksi valittuun kysymykseen; miten laajentuminen ja kasvu ovat vaikuttaneet kohdeyrityksen taloudellisiin tunnuslukuihin voidaan vastata seuraavasti: yritys on investoinut, pääasiassa työntekijöihin erittäin aggressiivisesti vuosien 2016–2018 aikana. Lisäksi yritys on laajentunut Vaasasta sekä Etelä-Pohjanmaalle että Ahvenanmaalle. Tämä on tarkoittanut yrityksen tunnuslukujen heikkenemistä siten, että vuosi 2018 on ollut lähes kaikissa kategorioissa huono, sekä verraten kohdeyrityksen muihin vuosiin että vertailuun valittujen yritysten tunnuslukuihin. Vuoden 2018 jälkeen tehdyt investoinnit ovat alkaneet tuottaa yritykselle positiivista tulosta, ja tunnusluvut ovat lähteneet varsin kovaan kasvuun. Vuosien 2019 ja 2020 aikana tunnusluvut ovat olleet hyvällä tasolla ja

kasvussa, mikä on oletettavasti johtunut siitä, että tehdyt investoinnit ovat alkaneet tuottaa.

Tunnuslukuanalyysin tekeminen kohdeyrityksestä oli sekä palkitsevaa että haastavaa. Opin huomattavan paljon lisää sekä kohdeyrityksen toimialasta, että ylipäättään analyysistä. Lisäksi tuntemukseni kohdeyrityksestä kasvoi huomattavasti.

Työn tulosten luotettavuutta parantaa sekä monien eri lähteiden käyttö, että numeraalisten tunnuslukujen ennalta määritellyt viralliset ohjeisarvot, joiden avulla pystytään analysoimaan tutkittavien yritysten tilannetta suhteessa toisiin saman alan yrityksiin. Tulosten luotettavuuden voidaan katsoa olevan kohtuullisella tasolla. Luotettavuutta olisi voitu parantaa valitsemalla enemmän yrityksiä joihin kohdeyrityksen tunnuslukuja olisi vertailtu sekä pidentämällä vertailuun valittua ajanjaksoa.

Jatkotutkimuksena omasta mielestäni olisi mielenkiintoista nähdä vuosien 2012 ja 2022 tilanne. Yrityksen tunnusluvut kasvoivat huomattavasti vuodesta 2018 vuoteen 2020 ja olisi mielenkiintoista nähdä, onko sama kasvu jatkunut. Lisäksi olisi erityisen mielenkiintoista selvittää, onko yritys jatkanut aggressiivista kasvuaan, ja miten kasvu on vaikuttanut yritykseen muuten kuin tunnuslukujen osalta.

9 LÄHDELUETTELO

Aho T, Rantanen H. 1990. Yrityksen tilinpäätösanalyysi, yhdeksäs painos, Helsinki, Otakustantamo

Alma Talent. Current ratio. Viitattu 3.12.2021. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/maksuvalmius/current-ratio>

Alma Talent. Käyttökate. Viitattu 9.12.2021. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/kannattavuus/kayttokate-prosentti>

Alma Talent. Omavaraisuusaste. Viitattu 4.12.2021. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/vakavaraisuus/omavaraisuusaste-prosentti>

Alma Talent. Quick ratio. Viitattu 4.12.2021. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/maksuvalmius/quick-ratio>

Alma Talent. Sijoitetun pääoman tuotto. Viitattu 2.5.2021. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/kannattavuus/sijoitetun-paaoman-tuotto-prosentti-roi>

Alma Talent. Suhteellinen velkaantuneisuus. Viitattu 4.12.2021. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/vakavaraisuus/suh-teellinen-velkaantuneisuus-prosentti>

Chron. Diversification as a marketing strategy. Viitattu 5.9.2021. <https://smallbusiness.chron.com/diversification-marketing-strategy-65445.html>

Chron. Growth strategies in business. Viitattu 5.9.2021. <https://smallbusiness.chron.com/growth-strategies-business-4510.html>

Corpotate Finance Institute. Ansoff Matrix. Viitattu 31.8.2021. <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/strategy/ansoff-matrix/>

Financer. Quick ratio. Viitattu 1.12.2021. https://financer.com/fi/wiki/mak-suvalmius/#Quick_Ratio

Finlex. Kirjanpitolaki. Viitattu 8.12.2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>

Kokkonen, S. 1982, Tilinpäätösanalyysi ja tilintarkastus, ensimmäinen painos, Espoo, Amer-yhtymä Oy

Laitinen, E. 1994, Tilinpäätöstä arvioimaan, Vaasa, MaxiCopy Ky

Leppiniemi, J., Leppiniemi, R. 2006. Tilinpäätöksen tulkinta, neljäs painos, Juva, WS Bookwell Oy

Niskanen, J., Niskanen, M. 2016, Yritysrahoitus, Kuopio, Edita Publishing Oy

Rakennuslehti. Työvoimapula kiusaa suurta osaa rakennusalan yrityksistä – uhkaa jopa alan kasvua. Viitattu 10.11.2021. <https://www.rakennuslehti.fi/2021/09/tyovoimapula-kiusaa-suurta-osaa-rakennusalan-yrityksista-uhkaa-jopa-alan-kasvua/>

Rakennusteollisuus. Kannattavuusselvitys vuodelta 2018. Viitattu 3.12.2021. https://www.rakennusteollisuus.fi/globalassets/suhdanteet-ja-tilastot/kannattavuusselvitykset/2019/kannattavuusselvitys-2018_raportti.pdf

Salkunrakentaja. Sijoitetun pääoman tuotto. Viitattu 5.9.2021. <https://www.salkunrakentaja.fi/2012/07/sijoitetun-paaoman-tuotto/>

Salmi, I. 2020, Mitä tilinpäätös kertoo, Helsinki, Edita Publishing Oy

Seppänen, H, 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös, Hämeenlinna, Kariston Kirjapaino Oy

Visma. Current ratio. Viitattu 3.12.2021. https://help.visma.net/fi_fi/financial-overview/content/online-help/kpi-current-ratio.htm

Visma. Suhteellinen velkaantuneisuus. Viitattu 2.12.2021.

https://help.visma.net/fi_fi/financial-overview/content/online-help/kpi-relative-debt-ratio.htm